

96

aproletarja aṭalakua zegiə rɸə iəqou, iɸeidəikəll

~~1104~~

~~AGx23~~ $\frac{5}{32}$

ayajla-xk̄kua rlaçaṭə-jla aiouṭraz iəqaçaṭkuou rzə

sssr jlar rk̄omissarja
rsovet̄ iakunaçaz

=====

aproletarja aṭalakua zegiə rṑə iəqon, iṑeidəikəll

~~96~~

~~1104~~

~~A6x33~~ $\frac{5}{32}$

**ayajla-xḱkua rlaṑaṑə-ḱla
aiouṑrazə iəqəṑaṑkuou rzə**

**sssr ḱlar rḱomissarja
rsoveṑ iakunaṑaz**

apsnəṑi aḱəntkarrəṑ iḱutəṑṑta — aqua — 1937

НАЦИОНАЛЬНАЯ БИБЛИОТЕКА
АБХАЗИИ им. И. Г. ПАПАСКИР

О МЕРАХ ПО УЛУЧШЕНИЮ СЕМЯН ЗЕРНОВЫХ КУЛЬТУР

ПОСТАВЛЕНИЕ СОВЕТА НАРОДНЫХ
КОМИССАРОВ СССР

АВГ13

1937

СУХУМИ

ck, vkr(b) izaamtanə iamaz aplenum
azə ainformaciaṭ dərratara

uajə aabəkiə iəqan ck vkr(b) izaamtanə
iamaz aplenum. ari aplenum aṗə, „eidgəlou
ssr ireihazou asoveṭ alxla pqarras iamou“
aproekt iaxuapşnə ikunagazaait ha akurceit.

anays, ari aplenum abart auəskua irəxuap-
sit: a) aṗajla kulitʹurakua rlaṗarə-jlakua reion-
ṗra azə, b) alaṗara-eikurşa kunagala aiṗkaara-
zə, v) a-mṭs-kua ruəsura aionṗrazə iəqaṗar-
kuou rzə.

aṗajla kulitʹurakua rlaṗarə-jlakua reionṗrazə
iəqaṗarṗkuou ha, sovnarkom sssr kuṗaranə iſt-
naḥərc iamaz iaxuapşnə ikunagoup ha axna-
haait aplenum.

sssr narkomzemi, sssr narkomsovxozkuei
rkomissia alaṗara-eikurşa aiṗkaafazə aproekt
alargalt. ari aproekt aplenum axuapşən ikuna-
goup lquəla jlara iddərdərracə, ajlar alarjajanə
tagəu-labzou guartarc, nasgiə afakuroṃuouara-

zə hapxıaqa izaamtanə iəqalo aplenum aƣə
eitaxuapşracə hə əkunaçeit.

a-mış-kua ruəsufa aionıprazə narkomzem
sssr ialanagalaz auəskua aplenum axuapşnə,
axartəpərt apartia, asovetərt organizaciakua rxə
iadərxuarazə irərtarc əkunaçeit.

ayajla-xkkuə rlaçarə-jla aionıpraz iəqaçarəkuou rzə

sssr jlar rkəmissarja rsovet iakunaçaz

ayajla-xkəs iəlahçakuo zegiə rqnəp 75 pro-
cent ayajla sort bziakua lahçaranə aybaıi pia-
tiletka plans iarbou narməgzeit adgiəl uəsbə-
takuei, iaharakgiə narkomzem sssr aƣpı ayaj-
la uəshara dəui ruəsura iaxıagəz azə. abas
lguanateit sssr jlar rkəmissarja rsovet. selek-
ciəla iələrxkuaz rakuzaaıt, anxəja iələrxəz əku-
zaait, ayajla asort bziakua akərza, rərɣiara
acənɣuras inərxəuan. dəra ayajla asortkua ubas
ipqanə ifakurgəlan, əkolxozkuei asovxozkuei
ayajla asort bziakua, hara hƣə iaahrəxkuaz
reips, rəm-dgiəl həntkarrakua rƣənp iəaga-
kuazgiə rjəjəxnə, asort başakua ddərlaçarə
rəlnarşon ahəntkarra aoiəja, anxəyə jlar raoiə-
ja—apxasta qəçəja. ayajla asort bziakua iha-
makuaz rəbziləra-rəjgiara əfakurgəlara map axia-
jərkkuaz əqnəp, jpaqara iəxiərləgakuaz əqoup.
ul əqara azguaqra əqamkua raionk əqnəp dəƣə

raionk axi aqajlakua laçaṛə jlas inartiuan. iara ubasgə art aqajla asortkua hauələei, dgəlləei dara iaxiərgo araionkua irnaaluou irnəmaaluou uəss irkzoməzt. „zəgotzernoi“ „gossortfondi“ rskladkuei r-elevatorkuei rṛə bzeihan eiuei-ṛəməz aqajla sortkua eilarpsalon. aqolxozkuei asovxozkuei rṛə aqajla laçaṛəs iaxiaadrəxsə adgəl bziakua xəzə iazalərxəzə aihabəra iakur-çəz, aqajlakua raarəxərtə araionkua jpaqara rṛə adgəl uəsbartakua inarməgzeit.

abri aqnəṛ sssr jlar rkomissarja rsovet iakunaçoit:

I

akolxozkuei asovxozkuei zegiə rṛə aqajla sort ləpsaaləx bziakua ari naxəs ilarçalarazə

1. narkomzem sssr, narkomsovxozkua narkompilçeprom, sovnarkom sssr aṛṛi aingalara komitet, arespublikakua rsovnarkomkua, aṛə-lapajkua (aoblastkua) r-ispolkomkua uezgə-uezgə inarəgzaranə irədzaait:

a) sənṛə aṛayratagalan ilahçaranə iəqou rṛə jlas iəstahçəsə zegiə raxiṛ 70 procent irei-çamkua ajla asort bziakua larçarəṛə auəskua eiṛəkaarazə;

b) kolxozsəi sovxozsəi iəqou zegiə 1938 şəkusazə rlaçaṛə-jlakua raarəxərtə adgəlkua rṛə alaçaṛə-jla sort ləpsaa-ləxəmzar dəṛəkə larəmçarəṛə auəskua eiṛəkaarazə (ma selek-ciala ləlpşaa, mamzargiə atəpan anxaja iələrxəz ajla bziakua rakumzar dəṛəkə larəmçarəṛə auəskua eiṛəkaarazə).

2. narkomzem sssr, narkomsovxozkua, narkompilçeprom, sovnarkom sssr aṛṛi aingalara komitet, arespublikakua rsovnarkomkua, aṛə-lapajkua (aoblastkua) r-ispolkomkua uezgə-uezgə inarəgzaranə irədzaait:

a) 1937 şəkusa aanṛi aṛayra tagalarazəi, 1938 şəkusaanṛi aapənrazə aqajla asort bziakua larçaranə iaxiərguəitou raionlagiə, iəlarçə sortlagiə ieizsanə rəplan itəxnə, iara ubri aplan alakuroiuouarazə sovnarkom sssr aṛə iaargare alaçaṛə jla asortkua rəbziara-rəjgiara şlaku-dərgəlalaki eipsṛqia akə iazəmpşzakua;

b) 1939 şəkusa inarknə aqolxozkuei asovxozkuei zegiə aqajla aarəxərtə adgəlkua rṛə aqajla ləpsaaləx asort bziakua (selekciala iələrxəz akuzaait, atəpan anxaja iələrxəz akuzaait) rakumzar dəṛəkə larəmçə, dara ubart alaçaṛə-jlaknəgiə dara aqolxozkuei asovxozkuei dousə ilaçənə laadrəxəua auəskua eiṛəkaarazə.

II

ayajla laçarə jlakua axıpərɫakuaşa aħəntkarra iaṛkuou atəpkua reiṫ- kaarazə

3. ayajla laçarə-jla bziakua axıpərɫakuaşa
aħəntkarra iaṛnə atəpkua eiṫərkaait abasala:

a) yba-xpa raion cəpxıazə qarəq-qarəq eiṫər-
kaait asort pəɫarta uyastkakua aħəntkarra iaṛ-
nə, art auyastkakua ruəsuraṫə narkomzem sssr
aqnəpi həntkarra asort pəɫara aqomissia ana-
paçaqa iqaçanə;

b) ieidkəlanə rguatarazə asort pəɫara iala-
çaṛəup selekcıala ialrəpşaaz asort ṫəckua reips,
uaanza selekcıala ialəpşaanə ieionərṫkuaz asort-
kuagiə, iara ubasgiə atəpan anxağa iəɫərɫkuaz
asortkuagiə.

4. ayajla kulıturakua rzə aħəntkarra iaṛnə
asort pəɫarta uyastkakua xəpxıazarala 1055
eiṫkaazaait arespublikakuei, aṫəlaṫajkuei, aob-
lastkuei rṫə abas eizşanə:

rsfsr	714
ussr	193
bssr	22
azerbaiqanṫəɫəpi sssr	15
kərtṫəɫəpi sssr	16

ermanṫəɫəpi sssr	8
turkmenıəpi sssr	4
uzbekṫpi sssr	12
taqəṫpi sssr	8
qazaxṫpi sssr	51
kırgızıəpi sssr	12
azovo-ıqornomorṫpi aṫəlaṫaj	50
dalinii-vostokṫpi aṫəlaṫaj	25
amrataɫaraxıṫ sibir	43
krasnociarskṫpi aṫəlaṫaj	20
orqonikizəpi aṫəlaṫaj	26
voronez aoblast	30
amragəɫarəṫ sibir aoblast	20
gorkııṫpi aoblast	20
amrataɫarəpi aoblast	25
ivanovoṫpi aoblast	15
kəlininṫpi aoblast	20
kırovṫpi aoblast	20
kııbəısevṫpi aoblast	27
kurskṫpi aoblast	30
leningradṫpi aoblast	25
moskva aoblast	35
omsk aoblast	25
orenburg aoblast	20
saratov aoblast	20
ıverdlovsk aoblast	25
ayadaṫpi aoblast	15

8	stalingrad aoblast	25
8	çeliabinsk aoblast	26
8	iaroslavlı aoblast	14
8	tatarıaı assr	22
18	başkırıaı assr	23
8	dagestanı assr	7
08	burıat-mongolıaı assr	5
88	qabarda-balkarıaı assr	3
88	qalməkı assr	2
08	karelıaı assr	3
88	komi assr	3
08	qrımı assr	8
08	mariıı assr	3
08	mordvaıı assr	6
88	povolzie anemecja r-assr	8
88	nxəç-uapşəla assr	1
08	udmurtıaı assr	6
08	çeçnia-ınguşşəlaı assr	3
88	quvaşıaı assr	7
08	iakutıaı assr	3

ussr aoblastkuei arespublikakuei:

88	vinnica aoblast	25
08	dnepropetrovsk aoblast	30
08	donec aoblast	25
88	kievı aoblast	26
88	odessaı aoblast	30

88	xarkov aoblast	35
88	çernıgov aoblast	16
88	moldavıaı assr	6

qazaxı sssr aoblastkua:

88	aktıubinsk aoblast	6
88	alma-ata aoblast	6
88	amragəlaraxıı qazaxstan aoblast	11
88	amratalaraxıı qazaxstan aoblast	4
88	karaganda aoblast	3
88	kustanai aoblast	6
88	ayadaı qazaxstan aoblast	10
88	aladaı qazaxstan aoblast	5

5. narkomzem sssr aqə ayajla kulıturakua rsortpəlarazə iəqou aħəntkarraı komissia irəd-zaalt sənra 1937 şəkusazə wəyratagalan inaxəmgakua həntkarraı sortpəartakua 600 ireiçamıkua leiçkaanə auəsura ialadərgarazə, egiərt laanxaz—1938 şəkusa aapənra iaxəmgakua auəsura ialadərgarazə.

6. narkomzem sssr-i narkomsövxożkuei ianalarğalalakı, sssr-jlar rkomissarja rsovet iaxuapənə ifakunarouuoit ayajla kulıturakua rsortpəlarazə narkomzem sssr aqə iəqou aħəntkarraı komissia.

7. ayajla kulıturakua rsortpəlarazə narkomzem sssr aqə iəqou aħəntkarraı komissia uals.

irədəun ipərīaranə iəqou asortkua, zpəlara iaquəcranə iəqou asortkua, iara ubasgiə aarə-xra iapsamkua iəqou zaarəxra iaquəçsa asortkua, mamzargiə iaadrəxrazə iapsou asortkua, raionla iaha iaxianaalogiə azguatanə eilərkaalarazə, ieildərgalarazə.

8. aqajla kulitūrakua rsortpəlarazə narkomzem sssr aḡə iəqou aḡəntkarrat komissia, ma ubri, ma egīəi asort apəlara iaxoun ḡa aquə-xrei, mamzargiə, ma ubri, ma egīəi asort aarə-xra iapsam ḡa ajla arzrei, mamzargiə, ma ubri, ma egīəi asort aarəxlapəun ḡa iakurçaz inargzarazə amq anroua sovmarkom sssr ianlakunarououalakı aup.

9. aqajla kulitūrakua rsortpəlarazə narkomzem sssr aḡə iəqou aḡəntkarrat komissia anapə ianəzaait rəmdgiəl ḡəntkarrakua rḡə iaadrəxəua aqajla kulitūrakua esəmşaaia iguatənə irəmazaarcə, irçalarazə.

10. aqajla kulitūrakua rsortpəlarazə narkomzem sssr aḡə iəqou aḡəntkarrat komissia iadzaait dara rxə-rçəxua axiənza-nazaazo asortpəlarazə uəss iaaqarçaz, iaarəldərşaz zegiə aiha-bəra rḡə iaaganə ianalaɟajalakı aftaxı, iquəlaɟlar iddərdərlarazə. abart abas qarçalaroun esəşəkusaaira ianvar mza akə iaxəmgakua.

aḡəntkarrat selekciat stanciakua ruəsuražə

11. narkomzem sssr iadzaait 1937 şəkusa iaxəmgakua respublika cəpxiaza, pəlaḡəɟ cəpxiaza, oblast cəpxiaza aḡəntkarrat selekciat stanciakua reiḡkaara. yba-xpa oblastkua, mamzargiə yba-xpa avtonom respublikakua selekciat stanciak auəs rəznaua iqarçarc analşo, ma hauala, mamzargiə nəlla ianeipşkuou, anaysangie qajla aarəxəta təpla ianmaɟkuou rəmacara aup.

uajə aḡəntkarrat selekciat stanciakua axiə-qam arespublikakua, aḡəlaḡəɟkua, aoblastkua rḡə ianeiḡərkaaua aamtazə, narkomzem sssr akultəzaait apəlarta stanciakua rselekciat quşakuei, apunktkuei, vir astanciakuei, ireionkuou asovxozkuei narkomzem axə ianarxuarazə.

12. atəpanḡi anxaɟa rɟajla sortkua (iaḡliar: kəubanka, arnauḡka, krəimka ḡa izəftakuou ubas egīərtgiə) raarəxra iapsam, rəɟla ərzəun ḡa iḡanə, ubərt ajlakua rmərzrei, reionḡrei auəs guəgutazəɟərc iaḡkuou adgiəl uəsbartakuei amcnaukat ḡəoriei iəqarçakuo şxuartaḡ ala rçəxua pɟəḡəun.

akət-nxamyəḡə auəs zəukuo adgiəl uəsbartakuei aselekciat uəshartakuei arinaxəs ruəs-

ԴՊԷ ԴԲԱԶԴԵԼՈՒՆՈՒ ԱՍԵՏ ԱԶԵՐԱՐՈՒՄԻ ԵԻՆԱ ԲԳՅԱՐԱ
ԴՅԱ ԱԶԵՏԻՄԱ, ԱԳՄԱԶԱՐԱ շԲԵՐՊԱԳԱՄ ԱՏՈՐԻ ՎԵՇ-
ԿՈՒ ՐԵԼՔՐԱԶԵՆ ԱՍԵՏ ՏԵՐԱՆ ԵԻՍՏ, ՍԲԱՐԻ ԻԵԼԵՐՔՈՒԱԶ
ԱՏՈՐԻ ԲԶԻԱԿՈՒ ՐԵԻՈՆԻՐԵԻ ՐԱՐԵԼՔԼԱՐԵԻ ՏԵԻՎԵՐԿԱՍՈՒ
ԵԻՍՏ, —ԱՆՊԱԶԳԻՆ ԻԵԼԵՐՔՈՒՆՈՒ ԱԳՅԼԱ ՏՈՐԻԿՈՒԱԳԻՆ
ՐԵԻԼՔՏԱՐԵԻ, ՐՄԵՐՅՐԵԻ, ՐԵԻՈՆԻՐԵԻ, ԻԱՐԱ ՍԲԱՏԳԻՆ
ԱԲԱՐԻ ԱՏՈՐԻԿՈՒ ՐՎԵՆԻՐԻ ԱԵԼԻՐԻ ԵԼԱԿՈՒ ՈՐԴՈՒՆԱԶԵԻ.

ՍՏՏՐ ԱԿԱԶԱԽԻՐԻ ԱՐԱԻՈՆԿՈՒ ՐՎԵՆ ԲՆԻՒՆ ԲԻՆԱԵԻ
ԶՆԱԼԱՏԱ ԱԳԱՏԿՈՒԱԿՈՒ ԱՏՈՐԻԿՈՒ ԻԱՐԼԱՏՆՈՒ ԻԵԼԵՐ-
ՔԵՐԸ, ԵԳԻԱՐՔՏԱՐԸ ՐԵԶԱԲԻՒՄԻ ԱԶԳԻԱԼ ՍԵՏԲԱՐԿԱԵԻ
ԱՏԵԼԵԿԿԻԱՐ ՍԵՏԻԱՐԿԱԵԻ.

13. ԱՐԱԻՈՆԿՈՒ ՐՎԵՆ ԱԵԼԱ ԱԱՐԵՐԱՐԻ ՆՊԱՄԿԱ-
ԿՈՒ ՐԼԱՇԱՐԵՆԼԱ ԱԱՐԵՐԱՐԻ ՍԿԱՏԿԱԿՈՒ, ԴՈՍԵՆ
Ր-ՐԵՍԲՈՒԼԿԱՎԵՆ ՐԵԼԱՎԱԴՅԱՆ ԲՎԵՆ, Ր-ՈՒԼԱՏԻ ԲՎԵՆ ԻՐԵՆ-
ՊԱՏԱ ԱԵԼԻՐԻ ԵԼԱԿՈՒ ՐՈՐԴԱՐԱ ՐԵԶԱԲԻՒՄԻ ԱՏԵԼԵԿԿԻԱՐ
ՏԱՆԿԻԱԿՈՒ. ԻԱՐԱ ՍԲԱՏԳԻՆ ՍԲԱՐԻ ԱՏԵԼԵԿԿԻԱՐ ՏԱՆ-
ԿԻԱԿՈՒ ԻՐԵԶԱԲԻՒՄԻ ԴԱՐԱ ՍԲԱՐԻ ԱԼԱՇԱՐԵՆ ԵԼԱԿՈՒ ՐԵՆ-
ԶԻԱՐԱԶԵՆ ԱԿԱՐՔԱԿՈՒ.

14. 1937 ՏԵԿՍԱ ԻՆԱՐԿՆՈՒ, ԱՏԵԼԵԿԿԻԱՐ ՏԱՆ-
ԿԻԱԿԱԵԻ ԱՏԵԼԵԿԿԻԱ ՈՐԴԱՐԵԻ ԲԻՆԵՐԿԱՐԱՐ ԱԳՆԱՐԻ ԲԻՆ-
ԱԿԱՐԱ ՐԵՐԵԼԱԲԻՒՄԻ ԱԲԱՏ ԱԼԱ: ԻԵԼԵՐՔԵՆ ԱՏՈՐԻ ՎԵՇ
ԱԿԻԱԼԱՐՇԱԶ ԴԵԿՏԱՐ ՇԵՐՊԱԶԱ 6—6 ԿԱՐԵԻ, ԻԵԼՈՒՆ
ԻՈՐՈՒ ԱՏՈՐԻ ԵԻՈՆԻՐՆՈՒ ԻԱԿԻԱԼԱՐՇԱԶ ԴԵԿՏԱՐ ՇԵՐՊԱ-
ԶԱ 4—4 ԿԱՐԵԻ ԲԱՄԵՏ ԻՐԴԱԶԱԲԻՒՄԻ: ԻԱՐԱ ԱԲՐԻ ԲՎԵՆԻՐ
ԻՐՈՒԱ ԱԲԶԱ, (ԱԿԱ ՏԵԿՍԱԿԱՆ ԱԳՆԱՐԻ 50 ՆԵՅԿԻ ՄԱԵՐ
ԻՐԵԻԲԱՄԿԱՆ) ԱՏԵԼԵԿԿԻԱ-ՈՐԴԱՐԵՆ ԲԱՄԵՏ ԻԵՐԵԼԱԲԻՒՄԻ,
5 ըՐՈՐԿԱՆ ԱՏԵԼԵԿԿԻԱՐ ՏԱՆԿԻԱ ԱԴԻՐԵԿՏՈՐ ԻՈՒԱԲԻՒՄԻ

ԻԱՐԱ ԱԴԻՐԵԿՏՈՐ ԱՍԵՏ ԱՆԵԼԱԶ ԻԵԼԵՐՔԵՆ, ՄԱՄԶԱՐ-
ԳԻՆ ԵԻՈՆԵՐԻՐԵՆ ԱՏՈՐԻԿՈՒ ՐԶԵՆ, ԻԱՆՊԱԶ Ա-45 ըՐՈՐԿԱՆ
ԱՏԱՆԿԻԱՎԵՆ ԱՍԵՏ ՇԵԿՈՒՆՈՒ, ԱՏՈՐԻԿՈՒ ՐԵԼՔԵԻ ԻՈՐՈՒ
ԱՏՈՐԻԿՈՒ ԵԻՈՆԻՐԵԻ ՐԶԵՆ ԱՍԵՏ ՇԵԿՈՒՆՈՒ ԲԱՄԵՏ
ԻՐԵԼԵՐԱՇԱՆ ԱԴԻՐԵԿՏՈՐ ԻՆԱՐԱՎԵՆ ԻՈՐԴԱԶԱԲԻՒՄԻ.

ԱԲՐԻ ԵԻՍՏ ԲԻՆԱՄԵՐ 1937 ՏԵԿՍԱ ԻՆԱՐԿՆՈՒ ԻՐՈՒ-
ԼԱԲԻՒՄ 1918 ՏԵԿՍԱ ԱԱՊԱՏ ԻԵԼԵՐՔՈՒԱԿԻՈՒՆ ԱՏՈՐԻ
ՎԵՇԿԱԵԻ, ՇԵԼԱ ԵԻՈՆԵՐԻՐԵՆ ԱՏՈՐԻԿԱԵԻ ՐԵՅԳԻԱ.

15. ՍՏՏՐ ԵԼԱՐ ՐԿՈՄԻՏՏԱՐ ԱԶԳԻԱԼ ՍԵՏԱԶԵՆ ԵԳԻԵՐԻ
ԵԼԱՐ ՐԿՈՄԻՏՏԱՐԵՆ ԱՏՈՐՔՈՒԿՈՒ ՐԶԵՆ, ԱԲԱՐԱ-ՍԱՐԱ ԱՐ-
ՐՈՄԵԼԻՏԼԵՆՈՍԻՒՄԻ ԱԶԵՆ, ՆԱՏԳԻՆ ՏՈՎՆԱՐԿՈՄ ՍՏՏՐ ԲՎԵՐԻ
ԱԿԵԼԱՐԱ ԿՈՄԻՏԵՐ ԱԿԱՆՐԱՎԵՆ, ԱԲԱՐԻ ԱԴԻԴԳԱԼԱՆ
ԱՏԵԼԵԿԿԻԱ-ՈՐԴԱՐԵԻ, ԱՏԵԼԵԿԿԻԱՐ ՏԱՆԿԻԱԿԱԵԻ „ԱՎ-
ՏՈՐԱ ՐՏԻԱԿԱԿՈՒ“ ՐԵԼԵՐԱՇԱՆ, ԻԱՐԱ ՍԲԱՏԳԻՆ „ԱՏՈՐԻ
ԵԼԱ ԲԻՈՆԻՐԱԶԵՆ ԱՐՏԻԱԿԱԿՈՒ“ ՐԵԼԵՐԱԶԵՆ ՍԱԼՆՈՒ ԻԵԶ-
ԶԱԲԻՒՄԻ.

16. ԵԳԻԵՐԻ ԲԻՆԵՐԿԱՐԱՐ ԱՏԵԼԵԿԿԻԱՐ ՏԱՆԿԻԱ-
ԿԱԳԻՆ ԻԵԼԵՐՔՈՒԱԶ ԱԵԼԻՐԻ ԼԱՇԱՐԵՆԼԱԿՈՒ ԱԿԻՐԱԱ-
ԶԱԶԵԼ, ԻԱԿԱՆԱՐՇԱԶԵԻ ԴԵԿՏԱՐ ՇԵՐՊԱԶԱ 2-2 ԿԱՐԵԻ
ԲԱՄԵՏ ԻՐԵՐԵԼԱԲԻՒՄԻ ՍԲՐԻ ԱՍԵՏ ԱԻՇՔԱՐԱ ԻԱՇՔԱԿԱՒԱԶ
ԱՏԵԼԵԿԿԻԱՐ ՏԱՆԿԻԱԿԱ.

17. ԱՏԵԼԵԿԿԻԱՐ ՏԱՆԿԻԱԿԱ ԻԱԼԱՐԳԱԼՈՒ ԱԵԼԻՐԻ
ԼԱՇԱՐԵՆԼԱԿԱ ԵԳԻԵՐԻ ԱԵԼԱԿԱ ՐԱԱՏԱ 5-ՆԻ ՐԵԼԱ
ԵԼԻՆԱ ԱԿԱՐԱ ԱԿԱՇԱԶԱԲԻՒՄԻ.

18. 1937 ՏԵԿՍԱ ԱԿԱՐԻ ԱՏԵԿՍԱ ԲԶԱ ԻՆԱՐ-
ԿՆՈՒ ԲԻՆԵՐԿԱՐԱՐ ՏԵԼԵԿԿԻԱՐ ՏԱՆԿԻԱԿԱ ՐՆՈՐԴԱ-
ԳԱՐԱ ԵԼԻԴԳՈՒՆ ԲԻՆԵՐԿԱՐԱՐ ԲԻՍԵՐԵՐ ԻԱԼԱԶԱԲԻՒՄԻ.

IV

araionkua r^{re} ala^{re} jla aar^{re}x^{re}ta nxamyakua r^{re}qa^{re}araz^{re}

19. akolxozkuei asovxozkuei p^{re}tk, r^{re}ajla aar^{re}x^{re}ta adgi^{re}lkua zegi^{re} r^{re} ala^{re} jla ir^{re}xxa^{re} asort^{re} la^{re} jla r^{re}to, akolxozkuei asovxozkuei eiharazak la^{re} jla sort^{re} r^{re}mamkua i^{re}kuxo aup^{re} i^{re}qou uajraanza. uajraanza abas, asort^{re} eit^{re}n^{re}saxlala i^{re}qaz ap^{re}xn^{re}, ari nax^{re}s asort^{re} la^{re} jla r^{re}ajla raar^{re}x^{re}ta u^{re}as^{re}tkakua ineip^{re}nk^{re}lan^{re}, asort^{re} la^{re} jla l^{re}p^{re}saal^{re}xkua raar^{re}x^{re}az^{re} araion nxamyakua r^{re} sort^{re} la^{re} jla l^{re}p^{re}saal^{re}xla eikur^{re}lala^{re} r^{re}up^{re} (abas eikur^{re}lala^{re} r^{re}up^{re} sssr akolxozkuei asovxozkuei zegi^{re} rax^{re}r^{re} p^{re}f-xuraxi xuk eic^{re}amkua es^{re}s^{re}ekusaaira).

20. uajraanza asort^{re} jla bziakua r^{re}lxra—asort^{re} jla bziakua raar^{re}x^{re}ra iazk^{re}z asovxozkua raku^{re}n zn^{re}ap^{re} ian^{re}z. art asovxozkua bzeihan ala^{re} jla jla x^{re}i^{re}erg^{re}zoz araionkua ir^{re}j^{re}xaran^{re}, irqu^{re}et-xan^{re} aku^{re}n i^{re}qaz. abas i^{re}qaz au^{re}skua ap^{re}xn^{re}, ari nax^{re}s asort^{re} jla bziakua akolxozkuei asovxozkuei i^{re}roularoup ala^{re} jla bziakua raar^{re}x^{re}ra iazk^{re}u araion-nxamyakua (asovxozkua akolxozkua) r^{re}en^{re}. abart r^{re}ips raion nxamyak ybax^{re}pa raion au^{re}s r^{re}znau^{re}roun, dgi^{re}llagi^{re} art araionkua raar^{re}x^{re}ta 100 n^{re}zk^{re} gek^{re}tar ireihamzaroun.

21. sssr narkomzemi, arespublikakua rsov-narkomkuei, a^{re}la^{re}qajkua, oblastkua r-ispolkomkuei ir^{re}dzaait^{re} ala^{re} jla aaz^{re}x^{re}sa akolxozkuei asovxozkuei al^{re}x^{re}raz^{re}, dgi^{re}llagi^{re} art asovxozkuei akolxozkuei ir^{re}qark^{re}ua 678 n^{re}zk^{re} gek^{re}tar a^{re}qan^{re}. art asovxozkuei akolxozkuei respublikala, a^{re}la^{re}qajla, oblastla (zk^{re} gek^{re}tar x^{re}p^{re}iazarala) abas eiz^{re}sazaait^{re}:

r ^{re} lsr	478
ussr	110
basr	12
aserbaiqan ^{re} a ^{re} la ^{re} r ^{re} sssr	4
k ^{re} rt ^{re} a ^{re} la ^{re} r ^{re} sssr	4
erman ^{re} a ^{re} la ^{re} r ^{re} sssr	4
turkmenia ^{re} r ^{re} sssr	2
uzbek ^{re} r ^{re} sssr	9
taq ^{re} q ^{re} r ^{re} sssr	3
qazax ^{re} r ^{re} sssr	50
k ^{re} rgizla ^{re} r ^{re} sssr	4
azovo-yernomor ^{re} r ^{re} a ^{re} la ^{re} qaj	30
dalinii vostok	4
amrat ^{re} larax ^{re} r ^{re} sibir	30
k ^{re} rasnolarsk a ^{re} la ^{re} qaj	8
orqonikiz ^{re} r ^{re} a ^{re} la ^{re} qaj	18
voronez aoblast	24
amrag ^{re} larax ^{re} r ^{re} sibir aoblast	4
gorkil ^{re} r ^{re} aoblast	10

amratafaraşı aoblast	12
ivanovo aoblast	4
kalininskı aoblast	8
kirovı aoblast	10
kuibəişevı aoblast	30
kurskı aoblast	18
leningradı aoblast	6
moskva aoblast	13
omsk aoblast	25
orenburg aoblast	30
sarafov aoblast	30
sverdlovsk aoblast	10
ayadaşı aoblast	4
ştalıngrad aoblast	33
şeliabinsk aoblast	25
ıaroslavlı aoblast	4
tatarı aı assr	18
başkırı aı assr	20
dagestanı aı assr	2
burıat-mongolı aı assr	3
qabarda balkarı aı assr	2
qalməikı aı assr	1
karelı aı assr	1
komi assr	1
qrəimı aı assr	5
marlı aı assr	2
mordvaı aı assr	5

novolıza anemecı aı r-assr	13
nıxəç-uapsı aı aı assr	5
udmurtı aı aı assr	4
ıeqınla-ınguş aı aı aı assr	2
ııvıaş aı aı aı aı aı assr	3
ıakutı aı aı aı aı aı aı assr	1

ussr aoblastı kuei arespublikakuei:

vinnıca aoblast	13
dneprıneırovsk aoblast	20
donec aoblast	12
kılev aoblast	15
odessa aoblast	18
xarkov aoblast	20
ıernıgov aoblast	9
moldavı aı aı aı aı aı aı aı assr	3

qazaxı ssr aoblastı kua:

aktıubinsk aoblast	6
alma-ata aoblast	6
amragəlaraı qazaxstan aoblast	9
amratafaraşı qazaxstan aoblast	5
ıaraganda aoblast	4
ıustanal aoblast	6
ayadaşı qazaxstan aoblast	9
aladaşı qazaxstan aoblast	5

uzbekpi sssr arespublikakua:

kara-kalpakiaṭpi assr 1

22. alaṭarṭ-jlakua raarṭra iazkṭu aḱol-xozkuei asovxozkuei r-spisok qaṭana ares-publikakua rsovnamkomkuei, aṭalaṭajkuei aoblaṭkuei r-ispolkomkuei iaxarḥaaua aṭṭana, afakuroṭuṭuarazṭ avgusṭ mza 15 iaxṭmga-ḱuanṭ, sovnamkom sssr aṭṭa iaanagarazṭ namkomzem sssr iadzaaṭ.

namkomzem sssr iadzaaṭ araionṭ alaṭarṭ-jla aarṭṭartakua uajṭ iṭḱou alaṭarṭ-jla aazrṭṭua aḱolxozkuei, asovxozkuei, azernosovxozkuei, asvioklosovxozkuei, mamzargiṭ ubart reḱṭṭa-ḱuei ireionḱuou aḱolxozkuei rṭḱnṭ ialṭṭaanṭ iḱanaṭarazṭ.

23. namkomzem sssr iadzaaṭ iuli mza 10 iaxṭmgakua axarṭṭḱua rṭṭa iṭṭua agazṭḱua rṭṭarazṭ ialrṭṭṭaakua araionṭ alaṭarṭ-jla aazarta nxamyakua r-spisokḱua. ari zataṭṭu,— ubri aspisok ialaṭo anxamyakua, aspisok ialazarc irṭḱunagauou irṭḱunamgauou, aḱolxozkuei, asovxozkuei, agronomḱei alajajaraṭṭ aamta rourc azouṭ.

24. alaṭarṭ-jla aazrṭṭranṭ iṭḱou araion ḱol-xozḱua, namkomzem sssr aṭṭi asorṭ uṭṭḥarta dṭui darei eilazanṭ:

a) aḥṭnkarraṭ seleḱḱiar ṭṭanciakua rṭṭa iṭ-

larḱuaz aeliṭṭ laṭarṭ-jlakua znṭ alaṭarṭ-jla aarṭṭarta auḱasṭḱakua rṭṭa, nam rṭḱṭṭartakua rṭṭa ilarṭarazṭ;

b) ialarḱakuaz raarṭṭrakua sorṭla eilṭxnṭ idralalarṭ;

v) laṭarṭ-jlanṭ iaadrṭṭua aṭayra zegiṭ namkomzem sssr aṭṭi asorṭ uṭṭḥarta dṭu asḱladḱua rṭṭa ialargalarṭ.

25. alaṭarṭ-jla aazrṭṭranṭ iṭḱou araion ḱol-xozḱua abasala xuapṭra rouaaṭ:

a) auajla alagalarazṭ irṭdṭu azṭḥan ialargalo alaṭarṭ-jla sorṭ bzia azṭ, alaṭarṭ-jla aazrṭṭua aḱolxozḱua uṭṭ ialargalo auajla aasta yṭṭṭ rṭla eḥḥanṭ axu rṭṭaaṭ;

b) auajla alagalarazṭ irṭdṭu azṭḥan ialargalo axṭṭ ilazgalaz, alaṭarṭ-jla aazrṭṭua aḱolxozḱua ialargalo alaṭarṭ-jla sorṭ bziakua put ṭṭṭṭ 55-55 funṭ rouaaṭ;

v) alaṭarṭ-jla aazrṭṭua aḱolxozḱua aḥṭnkarraṭ seleḱḱiar ṭṭanciakua rṭḱnṭ iroularanṭ iṭḱou aeliṭṭ laṭarṭ-jlakua laṭanṭ iaadrṭṭrazṭ. art ari aeliṭṭ ḱlakua ḱrocent ṭṭṭṭṭṭṭṭṭ auṭ iṭroua;

g) alaṭarṭ-jla aarṭṭra iṭṭṭu aḱolxozḱua amaq rṭṭṭṭ agronomḱa rṭṭṭṭ aḥṭnkarra iabotṭ.

26. araion laçaṛə-jla aazrəxəuanə iəqou asovxoz ialanagalaz asort-jla ayənṛ axu^uaxtaanə aup iṣaarxuə.

27. sssr narkomṭiazpromi, narkomzemi, narkomsovxozkuei, aingalara komiṭeṭi irədzaiṭ 1938-ṛi aṣəkusaṣə iadrəxranə iəqou aplan ianaxuapṣua, aṣajra arəckiarazə iərtaxxaṣa amafənakua azguartarazə, iara ubasgə asamquəri aqulandari rrəckiaga mafənakua rəqačara azguatarazə, aṣajla mexanizaciala arəckiaga amafənakuei, nasgə aṣajlaṛ labarətoriakuei, aselekciə ṣṭanciakuei rərxəiaga amafənakuei rəqačara azguartarə, iagəqarčarazə.

V

aṣajla kulṭurakua rlaçaṛəjla sort bzia azə aḥəntkarraṛ fond azə

28. narkomzem sssr iadzaaiṭ aṣajla kulṭurakua rlaçaṛə-jla sort bziakua eṣəṣəkusaaira 30-30 million put aṣajla, araion laçaṛə-jla aarəxərtə anxamyakua irəmxuhanə, ḥəntkarraṛ fondnə iṭarčalarazə.

29. narkomzem sssr iadup aṣajla kulṭurakua rlaçaṛə-jla sortkua aḥəntkarraṛ fondnə iəṭou, sortpəlarala izeipṣraxaz guatanə, sortla

eləxna rṭakuroṣuoiuarazə eṣəṣəkusaaira sovnarkom sssr aṣə ianagalarazə.

30. aḳolxozkuei asovxozkuei rlaçaṛə-jla aarəxərtakua rṣə ilarčarazə iaxirərtə anays, aṣajla kulṭurakua rlaçaṛə-jla sort bziakua rṣə aḥəntkarraṛ fondnə iəṭou alaçaṛə-jla iarbanzaaləki dərəkazə anəxra qalom.

31. aṣajla kulṭurakua rlaçaṛə-jla sortkua rṣə aḥəntkarraṛ fond axitarəpsəṣa aḥəntkarraṛ əkladkua, araion laçaṛə-jla aarəxərtə nxamyakua axiaqou 1937, 1938, 1939 ṣəkuskua rəla iqanačarazə narkomzem sssr iadup. abart əskladkua, aṣajla arəckiarei, aṣaxrei, aḳolxozkuei asovxozkuei rlaçaṛə-jla aarəxərtə auqəṣṭakua rəṣi adəkučarei irzərmanṭalanə iqarčaroup.

32. narkomzem sssr aṣṛi asort uəṣḥara dər əskladkua rṣəṛ idəkurčə alaçaṛə-jlakua aṣajla iṭapsanə, izaxnə, aṣlombkua rətanə, ay-nəuqə aṣa cəpxiaṣa „asort rṣahatgakua“ rṭačanə iqarčalaroup, dara ubart „asort rṣahatgakua“ rṣə ianəčaroup: asortkua rəxiṣkua, asortkua rəckiafa, iara asort zaazaz araion laçaṛə-jla aarəxərtə anxamya axiṣ, iara asort aarəxrazə araion laçaṛə-jla aarəxərtə anxamya iaztaz aselekciə ṣṭancia axiṣ.

33. aḳolxozkuei asovxozkuei ialargalakuo aṣajlakua „rsortra“, sssr narkomzemi, sovnar-

kom sssr aŋri aingalara komiteti asortguatafa iazpərtaz iakufonə, „asort ršahatgakua“ rəczar, „asortrazə“ abtaraŋi axuraŋə xpa-xpa maat centner cəpxiaza irzacərçarazə azəptazaait.

VI

ayajla kulitʹurakua rzə narkom- zem sssr aŋə asort uəšhara dəu iəqou azə

34. narkomzem sssr aŋə iqarçaait ayajla kulitʹurakua rzə asort uəšhara dəu. ari asort uəšhara dəu abart eilaçanə akuzaait išəqaçou: aŋətkarraŋ selekciaŋ štanciakua rzə aquša araion laçaŋə-ja aarəxərtə anxamyakua rzə aquša, ayajla kulitʹurakua rlaçaŋə-ja sortkua rzə aŋətkarraŋ fond aquša.

ayajla kulitʹurakua rzə narkomzem sssr aŋə iəqou asort uəšhara dəu ualnə iadzaait:

a) ayajlazə aŋətkarraŋ selekciaŋ štanciakua rəqaçara, dara ubart ruəsuragiə axəlapšra;

b) araion laçaŋə-ja aarəxərtə anxamyakua rəqaçara, dara ubart ruəsuragiə axəlapšra;

v) ayajla kulitʹurakua rlaçaŋə-ja sortkua rzə aŋətkarraŋ fond axəlapšra.

VII

ayajla kulitʹurakua rlaçaŋə-ja sort- kua rzə aŋətkarraŋ štraxra fond- kua rzəhan

35. aaryara, aça, azəsaamta rəqnəŋ akol-xozkuei asovxozkuei rlaçaŋə-ja aarəxərtə auqastakua rəə apxasta rmourc, 1937, 1938, 1939 qakuskua rəla ayajla kulitʹurakua rlaçaŋə-ja 80 million put štarçarouŋ uayə akə axəixər qamlo.

36. narkomzem sssr ualnə iadup, sovnarkom sssr aŋri aingalara komitetgiə iargiə ayajla kulitʹurakua rlaçaŋə-ja sortkua rzə aŋətkarraŋ štrax fond aqaçafa aplan štəxnə, afakuroŋuoruarazə sovnarkom sssr aŋə iaargarc. ari aplan kulitʹuralagiə sortlagiə irəzšanə iqaçazarouŋ.

37. abri afond aŋə sənŋəŋi aŋayra aqnəŋ iŋlaçaŋəup 20 million put rəqnənza. abri axəp-xəzəra aŋəŋ 15 million put „zagotzerno“ iŋlanəçarouŋ, 5 million put—narkomzem sssr.

38. dara abart a-20 million put ayajlakua, kulitʹurala, sortla, eingalarta raionla eizšanə, sortlaçarta approbacia irəmoui, dara asortkua xəzəxəzə zaqa iŋlaxkbziakuoui xəzə iazguatanə rlaçakuroŋuoruarazə, 10 məš iaxəmgakua sovnarkom sssr aŋə laanagarazə narkomzem sssr iadup.

39. ayajla kulitʹurakua rlaçaɾə-jla sortkua rzə aħəntkarrəɾ ştrax fond aɾaxra, ayajla kulitʹurakua rlaçaɾə-jla sortkua rzə narkomzem sssr aqna iəqou aħəntkarrəɾ ştrax fond auəşhara anarə ianəzaait.

40. abri afond axərɾaxəşə, zənza 80 million put zkəşə aelevatorkuei askladkuei 1937, 1938, 1939 şəkuskua irxəmgakua iqanaçaranə narkomzem sssr iadzaait.

41. ayajla kulitʹurakua rlaçaɾə-jla sortkua rzə aħəntkarrəɾ ştrax fond aɾaxərtas iəqarçakuo aelevatorkuei askladkuei axiəqarçakuəşə guatanə rɾakuroıuoruarəzə sovnarkom sssr aɾə iaanagarəzə narkomzem sssr iadur. abri auəs anagzarəɾə narkomzem iacxraarouıı sovnarkom sssr aɾə iəqou aingalarəɾ komiɾetʹi, arezervkua rkomiɾetʹi.

42. ayajla kulitʹurakua rlaçaɾə-jla sortkua rzə aħəntkarrəɾ ştrax fondnə iəftou anəxrei, iara ubasgiə ubart rəxnərħra, dara alaçaɾə-jlakua rərɾəcra zlalşo sovnarkom sssr işakunaço macaralouıı.

ayajla kulitʹurakua rlaçaɾəjla sortkua rzə aħəntkarrəɾ ştrax fond aqaçarei, aitalakurgə-larei rzə zegi rapxiazagiə rxə iadərɾuarouıı alaçaɾəjla aazrəxəua asovxozkua iaadrəxəua.

VIII

ayajlakua rlaçaɾə-jlakua raarəxərtas akolxozkuei asovxozkuei irəmakuoıı auyastkakuə rzə

43. sssr narkomzemi, narkomsovxozkuei, narkompifqepromi, areşpublikakua rsovnarkomkuei, aɾəlaɾəɾkuei aoblastkuei rispolkomkuei iadzaait kolxoz cəpxiazə, sovxoz cəpxiazə, ayajla kulitʹurakua rlaçaɾə-jla axiəlarçəşə auyastkakuə alərɾəzə, dara abart ialərɾkuo auyastkakuə respublikaləei, ɾəlaɾəɾləei, oblastləei eləqəzaait abra çaqa işanəu ala (zəki gekɾarla ipxiazanə):

rəşər	.	.	.	.	.	.	.	9 361
ussr	.	.	.	.	.	.	.	2 200
bəşər	.	.	.	.	.	.	.	250
azərbaycan ɾəlaɾi ssr	.	.	.	.	.	.	.	80
kərt ɾəlaɾi ssr	.	.	.	.	.	.	.	84
ermanın ɾəlaɾi ssr	.	.	.	.	.	.	.	36
türkmenlən ɾi ssr	.	.	.	.	.	.	.	19
uzbək ɾi ssr	.	.	.	.	.	.	.	135
taqə ɾi ssr	.	.	.	.	.	.	.	55
qazax ɾi ssr	.	.	.	.	.	.	.	700
kırgızlən ɾi ssr	.	.	.	.	.	.	.	80
azovo-qernomortı aɾəlaɾəɾ	.	.	.	.	.	.	.	700
dahıl vostoκ aɾəlaɾəɾ	.	.	.	.	.	.	.	120

kustanai aoblast	100
ayadaʔi qazaxstan aoblast	150
aladaʔi qazaxstan aoblast	60

uzbekʔi sss arespublikakua:

kara-kalpakiaʔi assr	3
--------------------------------	---

44. azəkuçartakua zmakuou aqolxozkuei asovxozkuei rlaçaʔə-jlakua iərlasnə raazarazə rxə iadərɣuarazə rədzaiʔ.

45. aqolxozkuei asovxozkuei irədçouʔ, ajla aazarazə auqastkakua irəmon rʔə ilarçaracə araion aʔə eionzanə ialkaanə iəqou aqajlakua, nasgə auqastkakua sortla aqajla bziakua laçanə iaxirəmon xaz-xazə eilərganə iəqazaracə, uərt aqajla xəkkuə eilampsakua xaz-xazgə itargalaracə; aqajla aarəxrazə ialkaanə iəqakuou auqastkakua irəkuçua aqajlagə xazə ipxiakʔur.

46. narkomzem sssr iadçouʔ, uəsqak adgəl axpsəlam (iaxeikuatam) yadaxiʔi atəpkua rʔə iəqou ʔələʔəʔʔ, oblastʔ ispolkomkua, yba-xpa şəkusa irxəgamkua aqajleizgarta aqolxoz fondkua rʔə çəpx iaadrəxəz aqajla, azən iəlarçaranə iəqou iazxaşa rəməzaarəpa iqarçarc. (yadaxiʔi oblast, komi assr, leningradʔi oblast, kirovʔi oblast, sverdlovʔi oblast, udmuriʔi assr, mariiʔi assr, kareliʔi assr, iakuʔi assr, yadaʔi axuta gorkiiʔi, kalininʔi, ivanovoʔi, iaroslavliʔi, amratafaraxiʔi, omskʔi oblastkuei, amratafa-

ra-sibirʔi aʔələʔəʔ, amragəlartasibirʔ oblast, krasnolartʔi dalno-vostokʔi aʔələʔəʔkuei, baş-kirʔi, tatarʔi, quvaşʔi assr-kuei.

47. aqolxozkuei asovxozkuei rʔə aqajla aarəxra lazqna iəqou auqastkakua irəkuçəz aqajla alaçarazə akuəmkua dəʔəqara inəxnə ianaqala izxarou auaa axiərxuʔəuʔ şəkusək aʔənaa takrala, mamzargə yə-şəkusanza auəsura rakucəʔəʔə

ix

ajlaasarel aselekciei rzə—agronom-
jel, ajla aazaʔei, aselekcionerjei
razəqaçarazə

48. 1937—1938 açara şəkuskua rzə agrom fakultetkua moskvaʔi akətnxarraʔ aka-demia umrlazev laxiz zxəu aʔə, leningradʔi, gorkiiʔi, voronezʔi, saraʔovʔi, omskʔi, odes-saʔi, xarkovʔi, belorussiaʔi, krasnodarʔi akətn-xarraʔ institutkua rʔə ixtəuʔ aselekciei ajla balakuei eiləpəana raazarazəi aquşakua.

aselekciei ajla bzla aazarazəi iakunago aqazara dərri atourazə xəxi zəzbaxu hñaz ainstitutkua rʔə auəsura ialagoiʔ a-3-ʔi akurs inakna.

49. agronomʔ vuzkuei afakultetkuei rʔə iaxabalakgə inelçəxnə ifakurgəlaʔur aselek-

ciei ajla aazarei rçara uəs, 300 saat rçənza rə-
tanə, nasgıə, aselekciei ajlaazarei rçalararə iqa-
çarəup akətnxarrarə atəxnıkmkua rəvgıə.

50. narkomzem sssr 1937—1938 şəkuskua
rəla iadçoup aselekciei ajlaazarei rçarazə ma-
cara uədala akurskua xərtəcə akətnxarrarə
vuzkuei, aħəntkarra seçlekcion rə ştanciakua
rçəi agronomjei, ayajla bziakua sortla eiləxnə
raazarazə aħəntkarra uyaştıkakua irxagəlanə
auəs zuei, ajla aazarazə iəqou akolxozkuei
asovxozkuei rçə auəs zua agronomjei razəqa-
çarazə.

51. sovnarkom sssr açə aingalarazə ako-
mişet iəqoui narkomzem sssr-i irəçarəup appro-
bacia azə auəs zua agronomjei elevatorkuei
askladkuei rçə auəs zuei razəqaçarazə iaaxər-
təcə akurskua.

X

1937 şəkusazə azənraşi alaçarəanəi
1938 şəkusazə aapənşi alaçarəanəi
ayajla sortkua rəlaçarazə iəmyapa-
garu auəskua

52. aħəntkarra lzlafakunargəlo ala anxaça
ayajla sort bzia zmam rçə aidəpsaxlara amya-
pagarazə 1937 şəkusaşi wayratagalarazə ayaj
sortla aħəntkarra iamou afond nacçanə, eion-

əou ayajla „zagoşzerno“ eingalanə iamou
ayaj 100-millionk put aarəxrazə 1937 şəku-
sazə wayratagalarəi, 1938 şəkusazəi aapənəi
rə sortla ayajla alaçarə—eihənə imyapəsrarə
azəquara ataxəup.

53. narkomzem sssr iadçoup, „zagoşzerno“
ayajkua rçə eionzanə ayajla sortkua ikələr-
gə izəpəra sortəu uzərbo ala iakunago akuər-
şəhatgakua rətanə iqarçarə.

54. snk sssr açə aingalarəa akomişet iəqou
iadçoup, akolxozkuei, asovxozkuei rçəni iza-
kuy sortkuou uzərbo akuərşəhatgakua rəcnə
ialəlo asort yajlakua xaz-xazə ipxiaknə iqala-
rəçə.

55. iakuçazaat abas „zagoşzernoi“, „gos-
sortfondi r-elevatorkuei rəşkladkuei rçə iza-
kuy sortkuou uzərbo akuərşəhatgakua rəcnə
xaz-xazə ayajla sortkua iəqou ianeilapsaxa,
nasgıə sortla eiləxnə iəqou ayajla sortla iəqam
ayajla ianalapsaxa izəbzourou auəa afəuəs ala
iaxidərkuei yə-şəkusa rçənza takrala irxəga-
rəçə, mamzargıə xə-şəkusa rçənza auəsura
rəkurçarə.

56. irəçazaat narkomzem sssr-i snk sssr
açə iəqou aingalarəa akomişiti eicxəranə
approbacia zəukuou rəla afakuroiəuarazə sov-
narkom sssr açə ialargalarəçə iarban yajla

sortkuou, "zagotzerno" askladkua rƣə ialargalaranə iəqou dousə arespublikakuei apəla ƣajkuei aoblastkuei.

57. aingalartapi akomitet ayajla eizganə iamou aqnəp sovnarkom sssr aƣə inətpur 10 millionk put aqara ayajla akolxozkua rƣə ayajla sort bziakua reingalarazə, ui auəs myapagapup akolxozkua ahəntkarra ialargalaranə iəqou ianalgalakı aftaxı, nasgıə ui ayajla psaxra myapgapup abas ala: akolxozkua ƣa funt cəpxiazə ayajla bzia ialargalo aqnəp iroueit 50 funt jlasə akuəmkua başa afat azə iəqou ayajla.

irədcazaait narkomzem sssr-i snk sssr aƣə iəqou aingalarta komiteti eicxəraanə sənɾapi aşəkus haznəu azə avgust mza 10 iaxəmgakua snk sssr aƣə afakuroiuiuarazə ialargalaracə ui ayajla afond eizərgo xərxuafas iazəupəu aplan, respublikaləei, ɾəla-ƣajləei, oblastləei işanə, nasgıə sortlagıə işanə.

eidgəlou ssr jlar rkomissarja
rsovet axanɾayə **v. molofov.**

snk sssr auəsmyapgayə **m. arbuzov.**

moskva, kremli,
iiun 29, 1937 şəkusazə.

iankuou rxəpxiakua

ck vkr(b) izaamtanə iamaz aplenum azə ainformaciat dərratara...	3
ayajla-xkkua alaɾatə-jla aiəiɾraz iəqatəɾkuou rzə	5
I. akolxozkuei asovxozkuei zegıə rƣə ayajla sort ləpşaaləx bziakua ari na- xəs ilarɾalarazə	6
II. ayajla laɾatə-jlakua axıɾərlakuasa ahəntkarra iatkuou atəpkua reiɾkaa- razə	8
III. ahəntkarraɾ selekciat stanciakua ruə- surazə	13
IV. araionkua rƣə alaɾatə-jla aarəxərtə anxamyakua rəqatərazə	16
V. ayajla kulıɾurakua rlaɾatə-jla sort bzia azə ahəntkarraɾ fond azə	22
VI. ayajla kulıɾurakua rzə narkomzem s. s. s. r. aƣə asort uəşhara dəu iəqou azə	24
VII. ayajla kulıɾurakua rlaɾatə-jla sortkua rzə ahəntkarraɾ straxra fondkua rzə- han	25
VIII. ayajlakua rlaɾatə-jlakua raarəxərtə akolxozkuei asovxozkuei irəmakuiou auqastkakua rzə	27
IX. ajlaazareı aselekciei rzə—agronomjei, ajla aazajeı, aselekcionerjei razəqatə- ɾarazə	31
X. 1937 şəkusazə azənɾapi alaɾaraanəı 1938 şəkusazə aapənɾi alaɾaraanı ayajla sortkua rəlaɾarazə iəmyapaga- ɾu auəskua	32

takzəpxəkuu aredaqtor m. ahaşba.

alex. redaktor p. yka dua.

takzəpxəkuu akorrektor z. tarkil.

akıəpxırazə irətoup 9/vii 1937 ş., akıəpxı aarxarazə anapə açayup
25/x 1937 ş. akı. af. 62x94 s/m 2¹/₄ kıəp. bonəc əq. 23,936 dər.
nb. kıəp. bon. aqə. azakaz № 3430. atıraz 2100. aplit № 2722.

apsnəfi ahəntkarrat lqutəjərtə atıpografia,
aqua, aul. lenin təxiz zxeu, № 3.

axu 20 kap.

